

Par Lielbritānijas izstāšanās no Eiropas Savienības ietekmi uz FITL noteikto rīkojumu izpildes režīmu (execution-only) un MiFIR noteiktajiem tirdzniecības pienākumiem

Finanšu instrumentu tirgus dalībniekiem, kuri klientiem sniedz ieguldījumu pakalpojumus, ir jāievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (tālāk tekstā – MiFIR). Minētais Eiropas Savienības (tālāk tekstā – ES) tiesību akts ir tieši piemērojams visās ES dalībvalstīs. Papildus ES tiešā veidā piemērojamajam regulējumam finanšu instrumentu tirgus dalībnieki savā darbībā ievēro arī Finanšu instrumentu tirgus likumu (tālāk tekstā – FITL).

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā – FKTK) vērš uzmanību, ka tai nav tiesību sniegt oficiālu tiesību normu skaidrojumu. Tomēr, lai finanšu instrumentu tirgus dalībnieki konsekventi piemērotu minētos tiesību aktus Latvijas finanšu sektorā, FKTK pauž savu viedokli, sniedzot atbildes uz finanšu instrumentu tirgus dalībnieku biežāk uzdotajiem jautājumiem. Vienlaikus FKTK vērš uzmanību – ja kāds no Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (tālāk tekstā – EVTI) turpmāk publiskotajiem paziņojumiem, kurā tiks sniegts skaidrojums par atsevišķu Finanšu instrumentu tirgus direktīvas (tālāk tekstā – MiFID II) regulējuma prasību piemērošanu, būs citādāks nekā FKTK tālāk paustais viedoklis, arī FKTK viedoklis tiks mainīts atbilstoši tam, kāda būs kopējā pieeja ES dalībvalstīs attiecīgajā MiFID II regulējuma piemērošanas jautājumā.

1. jautājums. Vai Londonas biržā kotētas akcijas un obligācijas, ja tās vienlaikus nav iekļautas tirdzniecībai nevienā no ES vai piedzināmiem regulētajiem tirgiem vai daudzpusējām tirdzniecības sistēmām, šobrīd ir uzskatāmas par sarežģītiem finanšu instrumentiem?

Atbilde. Atbilstoši Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē pieejamajai informācijai¹ šobrīd Lielbritānija nav apstiprināta par līdzvērtīgu ārvalsts tirgu FITL 126.² panta divpadsmitās daļas 1. punkta "a" vai "b" apakšpunkta piemērošanas vajadzībām, lai atzītu Lielbritānijas regulētajā tirgū vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmās iekļautās akcijas, obligācijas vai citu veidu parāda vērtspapīrus par līdzvērtīgā ārvalsts tirgū iekļautiem, un tādējādi tos nevar automātiski atzīt par vienkāršiem finanšu instrumentiem, kurus drīkst piedāvāt klientiem tikai rīkojumu izpildes (*execution-only*) režīmā. Vienlaikus FKTK ieskatā Lielbritānijas regulētajā tirgū vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmās iekļautās akcijas un obligācijas ir tiesības individuāli atzīt par citiem vienkāršiem finanšu instrumentiem FITL 126.² panta divpadsmitās daļas 1. punkta "f" apakšpunkta izpratnē ar nosacījumu, ka tiek izvērtēta to atbilstība Regulas Nr. 2017/565 57. pantā noteiktajiem kritērijiem.

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/recognition-non-eu-financial-frameworks-equivalence-decisions_en#documents un https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/overview-table-equivalence-decisions_en.pdf.

FKTK vērs uzmanību, ka saskaņā ar Eiropas Komisijas 08.02.2018. un 07.07.2020. paziņojumiem² par Lielbritānijas izstāšanās no ES ietekmi uz aktīvu pārvaldīšanas jomu, jebkurš Lielbritānijā reģistrētais fonds (t.sk. tirdzniecības vietās tirgotie Lielbritānijas UCITS ETF) šobrīd tiek uzskatīts par sarežģītu finanšu instrumentu. Attiecībā uz *non*-UCITS fondu automātisku (*per se*) atzīšanu par sarežģītu finanšu instrumentu lūdzam iepazīties ar EVTI publikācijas par MiFID II/MiFIR ieguldītāju aizsardzības jautājumiem³ 10. sadaļas 1. jautājumu.

FKTK norāda, ka ieguldījumu produkti, kas ir skaidri izslēgti no FITL 126.² panta divpadsmitās daļas 1. punktā paredzētā vienkāršo instrumentu saraksta (tostarp, ņemot vērā Eiropas Komisijas skaidrojumu un lēmumu par ekvivalenci neesamību, arī Lielbritānijas UCITS ETF) nevar tikt vērtēti pēc individuālās vērtēšanas kritērijiem, kas noteikti Regulas Nr. 2017/565 57. pantā, ar mērķi tos klasificēt par vienkāršiem finanšu instrumentiem.

2. jautājums. Vai MiFIR 23. pantā noteiktais akciju tirdzniecības pienākums neattiecas uz tām duāli (gan ES, gan Lielbritānijā) tirgotajām akcijām, kuras ir denominētas Lielbritānijas sterliņu mārciņās (pat tad, ja tās ir Eiropas Ekonomikas zonas kompāniju akcijas)?

Atbilde. Atbilstoši EVTI tīmekļa vietnē 26.10.2020. publicētā paziņojuma⁴ par *Brexit* pārejas perioda beigu 31.12.2020. ietekmi uz tirdzniecības pienākumu ar akcijām (MiFIR 23. pants) 2. lappusē sniegtajam secinājumam var pamatoti pieņemt, ka ES akciju tirdzniecība ar Eiropas Ekonomikas zonas ISIN kodu Lielbritānijas tirdzniecības vietā Lielbritānijas sterliņu mārciņās notiek nesistemātiski, *ad-hoc*, neregulāri un reti. Tādēļ ir sagaidāms, ka uz šiem darījumiem neattieksies MiFIR 23. pantā noteiktais akciju tirdzniecības pienākums.

3. jautājums. Vai MiFIR 23. pantā noteiktais akciju tirdzniecības pienākums neattiecas arī uz tādām akcijām, kuru ISIN kods sākas ar "GB", neatkarīgi no tā, vai akcijām ir likvīds tirgus arī kādā no Eiropas biržām?

Atbilde. Jā, jo atbilstoši iepriekšminētā EVTI 26.10.2020. paziņojuma 2. lappusē sniegtajam secinājumam uz akcijām ar Lielbritānijas ISIN kodu neattieksies MiFIR 23. pantā noteiktais akciju tirdzniecības pienākums.

4. jautājums. Ja klients iepriekš Londonas biržā ir nopircis kādu no akcijām (piemēram, akcijas ar ISIN kodu GB0009895292 AstraZeneca), kam ir likvīds tirgus arī ES, vai bankai ir pienākums klienta rīkojumu par akciju pārdošanu izpildīt ES biržā?

² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/asset_management_en.pdf un https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/asset_management_en.pdf.

³ <https://www.esma.europa.eu/file/23414/download?token=mAP7Fn9o>.

⁴ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-155-7782_statement_brexit_share_trading_obligation_q42020.pdf.

Atbilde. Skatīt atbildi uz 3. jautājumu.

5. jautājums. Vai akcijas, kuru ISIN kods norāda uz ES valsti un kuras ir *euro* valūtā, bet bankas klients tās ir iepriekš nopircis Londonas biržā, drīkst pārdot Londonas biržā, piemēram, gadījumā, ja banka saņemtu klienta īpašos norādījumus izpildīt rīkojumu tikai Londonas biržā, vai arī gadījumā, ja bankai nav iespējams rīkojumu izpildīt citur? Bankas klientam šobrīd īpašumā ir akcijas, kuras iepriekš tika pirktas Londonas biržā, tai skaitā gan tādas, kuras ir denominētas Lielbritānijas sterliņu mārciņās, gan tādas, kuras ir *euro* valūtā, un bankai nav tehniski iespējams nodrošināt šādu akciju pārdošanu ES biržā, jo akcijas glabājas Lielbritānijas depozitārijā, un veikt akciju pārvedumu starp depozitārijiem var būt neiespējami vai sarežģīti (tas var ietvert valūtas maiņu vai papildu komisijas klientam). Piemēram, bankas klients jūnijā XLON biržā ir nopircis Īrijas kompānijas akcijas (ISIN kods IE00BD1RP616 BIRG LN(EUR)), kas tiek tirgotas gan Lielbritānijā, gan citur, bet norēķinus var veikt tikai par XLON veikto darījumu. Tas pats attiecas arī uz akcijām ar ISIN kodu JE00B8KF9B49 WPP LN (JE – Jersey).

Atbilde. Līdzīgi EVTI paustajam viedoklim, kas citēts atbildē uz 2. jautājumu, arī šajā jautājumā minētās akcijas (kuru ISIN kods norāda uz ES valsti un kuras ir *euro* valūtā, bet klients tās ir iepriekš nopircis Londonas biržā) drīkst pārdot Londonas biržā ar nosacījumu, ka šādi darījumi notiek nelielos apjomos (attiecībā uz klientu iepriekš Londonas biržā iegādātām akcijām), nesistemātiski, *ad-hoc* (atsevišķos gadījumos, kad banka saņemtu klienta īpašos norādījumus izpildīt rīkojumu tikai Londonas biržā, vai gadījumā, kad bankai nav iespējams rīkojumu izpildīt citur), neregulāri un reti. FKTK ieskatā uz šiem darījumiem drīkst neattiecināt akciju tirdzniecības pienākumu atbilstoši MiFIR 23. pantam.